

VM114:00/2023

Seinäjoen kaupungin lausunto

Lausunnon antaja kaupunginjohtaja Jaakko Kiiskilä

A Tehtävien uudelleen organisointi

Kohta 1

luku 2: organisaatio

Lakiehdotuksessa todetaan, että valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston alueelliset toimipaikat määrätään viraston tai sen osastojen työjärjestyksissä niiden tehtävien osalta, jotka edellyttävät alueellista läsnäoloa ja aluetuntemusta. Toimipaikoissa tulee huomioida valtion tasapuolinen läsnäolo alueilla lain valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista (2021/728) 2§ mukaisesti. Seinäjoen kaupunki esittää Etelä-Pohjanmaan liiton tavoin, että lain perustelutekstiin sisällytetään valtionhallinnon työpaikkojen alueille ja maakuntakeskuksiin sijoittumisen edistäminen.

Ympäristö -toimialan osalta tehtävät, joilla on selkeä yhteys alueiden kehittämiseen, tulee säilyttää osana Elinvoimakeskusten toimialaa. Näitä ovat erityisesti ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) sekä alueidenkäytön ja rakentamisen edistämiseen liittyvät tehtävät. Esimerkiksi tuuli- ja aurinkovoimahankkeet eivät voisi edetä ilman toimivaa ja läheistä yhteistyötä YVA –viranomaisten kanssa. Kuntakaavoituksen ja rakentamistoimen edistäminen edellyttää samalla tavoin tiivistä vuorovaikutusta, aluetuntemusta ja läsnäoloa.

Seinäjoen kaupunki yhtyy Etelä-Pohjanmaan liiton näkemykseen, että ELY-keskuksilta siirtyvää lupa- ja valvontavirastoon sijoittuvaa ympäristötoimialan henkilöstöä tulee sijoittaa Etelä-Pohjanmaalle, sillä alueella on paljon siirtyvän henkilöstön asiantuntijuutta.

Kohta 2

luku 1: elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset

Seinäjoen kaupunki katsoo Etelä-Pohjanmaan liiton tavoin, että hallitusohjelman kirjausta rakentaa elinvoimakeskukset täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta, pitää noudattaa. Korostamme, että aluekehittämisviranomaisen tulee rooli säilyttää kuntapohjaisilla maakuntien liitoilla, kuten se nykyisen aluekehityslainsäädännössä on määritelty.

Seinäjoen kaupunki jakaa Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen, että Etelä-Pohjanmaalle nykyisin sijoittuvien vesitaloustehtävien keskittäminen Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen ei noudata lakiluonnoksen 4 §:ssä esitettyjä edellytyksiä keskitetyille tehtäville. Tällä hetkellä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen on sijoitettuna vesitaloustehtäviä eniten Suomessa. Näihin tehtäviin lukeutuu merkittävä määrä valtakunnallisesti keskitettyjä tehtäviä ja perustehtäviä. Tehtävien ja henkilökunnan suuri määrä johtuu alueellisista erityispiirteistä, ja toiminta on ollut tehokasta ja tuloksellista. Etelä-Pohjanmaalla ja muissa pohjalaismaakunnissa sijaitsee puolet valtion vesistö-rakenteista, joilla hallitaan tulvatilanteita. Vesipiireistä lähtien pohjalaismaakunnat ovat olleet valtion vesiosaamisen keskittymä, minkä vuoksi tehtäviä on alueelle keskitetty. Tehtävien siirto Etelä-Pohjanmaalta ei ole perusteltua ja ne tulee säilyttää Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa.

Asetusluonnoksessa esitetään, että nykyisen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue jaettaisiin kahtia Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskusten välillä. Tämä muutos olisierityisen heikko ratkaisu työnteon ja toiminnan sujuvuuden kannalta. Seinäjoen kaupunki katsoo Etelä-Pohjanmaan liiton tavoin, että asetusta tulee muuttaa siten, että maanteiden pitoon, liikennejärjestelmän toimivuuteen, liikenneturvallisuuteen sekä tie- ja liikenneoloihin liittyviä tehtäviä ei eriytetä toisistaan. Nämä tehtävät tulee säilyttää yhtenä kokonaisuutena Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa, siten kuin ne nyt on organisoitu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualueella. Kielelliset oikeudet on kyetty turvaamaan nykyisessä mallissa ja kyetään turvaamaan edelleen.

B Hallituksen esitystä koskevat muut mahdolliset huomiot

Seinäjoen kaupunki toteaa Etelä-Pohjanmaan liiton tavoin, että aluehallintouudistus on tarpeellinen, mutta nykyisellään esitetyt tehtävien siirrot eivät ole asiakasnäkökulmasta tarkoituksenmukaisia. Seurauksena on, että valtion palvelut tulevat pirstaloitumaan merkittävästi nykytilanteesta, joka ei kuitenkaan ollut lähtökohtaisesti paras mahdollinen. Uudistuksen myötä valtion alueellinen läsnäolo heikkenee useilla alueilla radikaalisti, aiheuttaen alueellista epätasa-arvoa. Tämä on uudistuksen tavoitteiden vastaista.

D Tiivistelmä lausunnon päähuomioista

Tiivistelmä Seinäjoen kaupungin lausunnon päähuomioista:

Valtion aluehallintouudistuksessa tulee noudattaa hallitusohjelman kirjausta elinvoimakeskusten rakentamisesta täyden palvelun ELY-keskusten pohjalle. Seinäjoella sijaitsee nykyinen täyden palvelun ELY-keskus.

Toimipaikoissa tulee huomioida valtion tasapuolinen läsnäolo alueilla ja maakuntakeskuskaupungeissa.

Nykyisessä aluekehityslainsäädännössä määriteltyä maakuntien liittojen aluekehitystehtävää ja elinvoimakeskusten elinvoimatehtävää ei tule hämärtää uudella lainsäädännöllä.

Lupa- ja valvontaviraston ympäristötoimialan osalta ne tehtävät, joilla on selkeä yhteys alueiden kehittämiseen ja edellyttävät alueellista läsnäoloa, tulee säilyttää osana elinvoimakeskusten toimialaa.

Valtion keskitetyt vesitaloustehtävät tulee säilyttää Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa.

Teiden pitoon, liikennejärjestelmän toimivuuteen, liikenneturvallisuuteen sekä tie- ja liikenneoloihin liittyvät tehtävät tulee säilyttää yhtenä kokonaisuutena Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa, siten kuin ne nyt on organisoitu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualueella.

Terveisin

Jaakko Kiiskilä